



21 mei 2022  
Leestijd 2 minuten

Opslaan in leeslijst



Luister naar  
04:59

# Tussen alle windturbines en de drukke scheepvaart is het wachten op de klap

## Noordzee

Het is zo'n vertrouwd beeld voor wie vanuit de duinen bij Katwijk of Egmond uitkijkt over de Noordzee. Eerst de surfers en wat zeiljachten en dan, verderop, schepen onderweg naar IJmuiden, Rotterdam of andere havens. Bij helder weer zijn ook de windmolens te zien, de bladen loom malend op de wind. Maar dat is slechts het zichtbare deel van de Noordzee, vanaf de Hollandse stranden. Een vredig stilleven vergeleken bij de maritieme drukte voorbij de horizon.

Elk jaar komen er meer windturbines. En ze worden groter. Met het oog op de 'groene transitie' als laatste reddingsboei voor de opwarmende aarde lijkt het dan ook buitengewoon goed nieuws dat Nederland, België, Denemarken en Duitsland woensdag tijdens een [windenergietop in Esbjerg](#) plannen ontvouwen voor duizenden nieuwe turbines op de Noordzee - waar de wind vrij spel heeft en gratis is.

Maar op open zee, waar iedereen onder eigen vlag vaart en de verantwoordelijkheden troebel raken tussen de golven, zijn kolossale risico's ontstaan; niet alleen voor de directe gebruikers - vissers, tankers, vrachtschepen, windmolens, olieplatformen, exploitanten van kabels en leidingen, marines en luchtmachten, pleziervaart en veerboten - maar ook voor het milieu en miljoenen omwonenden in de kustgebieden van 's werelds drukst bevaren water. Wie het scheepvaartverkeer op een site als [Marinetraffic](#) bekijkt ziet in één oogopslag dat de Noordzee zich heeft ontwikkeld tot een compleet industrieterrein, waar de grote vaart is getransformeerd tot binnenvaart. In steeds smallere vaargeulen laveren duizenden schepen tussen de uitdijende energieparken. Uitwijkmogelijkheden bij storm of calamiteiten hebben een minimum bereikt. En verkeersbegeleiding als in de lucht bestaat niet op zee.

Dat er sprake is van conflicterende belangen tussen de gebruikers van de Noordzee, is een understatement. Anders geformuleerd: het lijkt wachten op de klap. In maritieme kringen klinkt diepe bezorgdheid, vooral na de dronkemanstocht van het vrachtschip Julietta D dat eind januari bij IJmuiden op drift raakte. Dat het geen catastrofe werd kwam louter omdat alles mee zat. De ramp was niet te overzien geweest als de chemicaliëntanker waarop het schip botste vol was geweest en niet leeg. Of als de stuurloze Julietta D het tijdelijk afgekoppelde gasplatform dat het nu op een haar na miste, wél had geraakt.

Bij deze drukte op de Noordzee kunnen we jaarlijks gemiddeld 2,5 aanvaring verwachten, [berekende](#) het Nederlandse onderzoeksinstituut MARIN voor NRC. Kustwachtdirecteur Nicole Kuipers legde deze week in het [Noordhollands Dagblad](#) de vinger op de zere plek door te stellen dat bij de bouw van nieuwe windparken de aandacht voor de veiligheid „nog wel eens naar de achtergrond verdwijnt”. De geconstateerde mentaliteit van „laten we alles maar neerzetten” lijkt, met duizenden nieuwe turbines op komst, een recept voor een ramp.

Terwijl de Noordzee stilaan probleemgebied is geworden, draagt of voelt niemand volledige verantwoordelijkheid. Commerciële partijen en overheden willen door. De Noordzee is motor van de groene transitie, maar het wringt, botst en kraakt. Keuzes maken wordt onvermijdelijk; de wereldhandel, voor 90 procent over zeewegen, schuurt met een toekomst vol met windturbines. Containerschepen van 400 meter, tankers vol gas of chemicaliën - alles perst zich door de Noordzee; langs de kortst mogelijke routes, met de kleinst mogelijke bemanning en de snelst mogelijke overslag, want de concurrentie is moordend en het toezicht beperkt en versnipperd. Om de afhankelijkheid van Russische brandstoffen te verminderen kan bovendien precies dit deel van Europa rekenen op de komst van een enorme vloot LNG-tankers.

Het is angstwekkend dat juist dit maritieme industrieterrein de veiligheidsmaatregelen ontbeert die op een plek als Pernis standaard zijn. Ook het Nederlandse antwoord overtuigt niet; betere monitoring van de scheepvaart is een lapmiddel, net als een paar extra hulpsleepboten om de volgende Julietta D sneller te onderscheppen. Ook hier denkt de overheid vooral in expansie van windenergie, terwijl de zee schreeuwt om keuzes en regulering.

Internationaal ligt het nog lastiger. Een griezelig beeld dringt zich op van toeschouwers die de risico's kennen maar te versnipperd zijn om de Noordzee verantwoordelijk te kunnen besturen. Die risico's zijn zo ernstig dat betrokken landen nodig moeten nadenken over een Noordzee-autoriteit met internationale bevoegdheden. De enige die dit kunnen veranderen zijn de landen zelf; aan hen de taak een oplossing te vinden voor een veilig beheer van de Noordzee. Dat gevaarlijke situaties zich vooral afspelen achter de horizon mag nooit leiden tot roekeloosheid of onderschatting. Iedereen was gewaarschuwd.

Leeslijst Artikel delen Mail de redactie Volgonderwerpen

### Klimaatverandering

Alles over de gevolgen van en maatregelen tegen klimaatverandering

Volgen Voorbeeld

### Commentaar

De mening van NRC over belangrijke nieuwsfeiten

Volgen Voorbeeld



## Lees ook deze artikelen



### Over NRC

- Over ons
- Werken bij
- Auteursrecht
- Privacy
- Leveringsvoorwaarden
- NRC-Code
- Onze app
- Archief

### Mijn NRC

- Neem een abonnement
- Inloggen
- Account aanmaken
- Digitale krant
- Mijn abonnementen
- Service & bezorging
- Nieuwsbrieven

### Contact

- Redactie
- Opinieredactie
- De ombudsman
- Colofon
- AdSales
- Klantenservice
- Familieberichten

### NRC Websites

- NRC Media
- NRC Carrière
- NRC Live
- NRC Webwinkel
- NRC Lezersfonds

## RUBRIEK Commentaar

COMMENTAAR

### Laat de Europese Centrale Bank niet alle klappen opvangen

Een op het oog eenvoudig voorstel voor een wat grotere coulance bij de begrotingspolitiek in Europa kan tot onvoorziene gevolgen leiden, met de ECB als kop van Jut.

COMMENTAAR

### Laat complottheorie als 'omvolking' niet onweersproken

COMMENTAAR

### Denk beleid goed door en reageer niet te veel op politieke ophef

Meer Commentaar

Dit is het dagelijkse [commentaar](#) van NRC. Het bevat meningen, interpretaties en keuzes. Ze worden geschreven door een [groep redacteurs](#), geselecteerd door de hoofdredacteur. In de commentaren laat NRC zien waar [het voor staat](#). Commentaren bieden de lezer een handvat, een invalshoek, het is 'eerste hulp' bij het nieuws van de dag.